

AGDUPT

ADdressing skills mismatching in the green sector through Digital Upskilling of veT

Kuadri Operativ i Mekanizmit për Diagnostifikimin e Nevojave të Biznesit në Sektorin e Gjelbër D2.1

Qendra për Inovacionin Social – CSI Qipro

Financuar nga Bashkimi Evropian. Pikëpamjet dhe opinionet e shprehura janë megjithatë vetëm ato të autorit(ve) dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht ato të Bashkimit Evropian ose të Agjencisë Ekzekutive Evropiane të Arsimit dhe Kulturës (EACEA). As Bashkimi Evropian dhe as EACEA nuk mund të mbajnë përgjegjësi për to.

**Co-funded by
the European Union**

Informacioni i dorëzueshëm

Marrëveshja e Grantit Nr.	
Akronimi i projektit	ADDUPT
Titulli i Projektit	Adresimi i mospërputhjes së aftësive në sektorin e gjelbër përmes aftësive dixhitale të AFP
Kohëzgjatja e projektit	01/01/2023-31/12/2025 36 muaj
Numri i referencës së projektit	101092398
WP	WP2 - Përforcimi i lidhjes ndërmjet AFP-së dhe tregut të punës
Detyra	T2.1
E dorëzueshme	D2.1 Kuadri operativ i Mekanizmit për Diagnostifikimin e Nevojave të Biznesit në Sektorin e Gjelbër
Statusi	Drafti i parë
Numri i versionit	1.0
Përgjegjëse për dorëzimin	Andria Kiourti
Niveli i diseminimit	
Data e caktuar	30.04.2023
Data e dorëzimit	28.04.2023

Koordinatori i projektit

Emri	
Organizata	CENTRO SUPERIOR DE FORMACION EUROPA-SUR SA - CESUR
Email	petrasulovska@petsulo.onmicrosoft.com
Adresa postare:	Calle Tomás Heredia 1, Málaga, Spanjë

Historiku i versionit

Version	Data	Autori	Përshkrimi
1.0	24.03.2023	CSI	Drafti i parë

Lista e autorëve

Emri	Organizata
Andria Kiourti	Qendra për Inovacionin Social – CSI – Qipro
Anastasia Liopetriti	Qendra për Inovacionin Social – CSI – Qipro

Përmbledhje e Projektit

Agjenda e zgjerimit të BE-së për rajonin e Ballkanit Perëndimor (BP) synon disa fusha me interes që duhet të adresohen, duke përfshirë situatën e tregut të punës. Rimëkëmbja ekonomike e rajonit duket se është në rrugën e duhur, por ka një mospërputhje të konsiderueshme midis aftësive dhe kompetencave të ofruara dhe nevojave të bizneseve. Për të adresuar këto nevoja, projekti synon të përforcojë lidhjen midis ofrimit të AFP-së në vendet e treta të Ballkanit Perëndimor dhe sektorit të gjelbër në zhvillim të tregjeve të tyre të punës. Projekti ADDUPT ka disa objektiva, duke përfshirë zhvillimin e një mekanizmi për diagnostikimin e nevojave të biznesit në sektorin e gjelbër, ofrimin e një analize të plotë të sektorit të gjelbër në vendet e treta të përfshira në projekt, dhe mbështetje për trajnerët dhe stafin e BP-AFP për të krijuar lidhje fleksibël dhe ndërvepruese ndërmjet AFP-së dhe tregut të punës. Për më tepër, projekti synon të ndërtojë kapacitetet e instituteve të BP-AFP për të përfshirë nevojat e tregut të gjelbër të punës në ofrimin e tyre të trajnimit, të përmirësojë aftësitë dhe njohuritë e trajnerëve dhe stafit të BP-AFP në zhvillimin e burimeve digjitale të mikromësimin dhe të rrisë potencialin e punësimit të studentëve të BP-AFP-së përmes kapacitetit të përmirësuar të BP-AFP për të ofruar kurse të AFP-së që korrespondojnë me kërkesat e sektorit të gjelbër. Në përgjithësi, projekti ADDUPT fokusohet në përmirësimin e cilësisë së sektorit të AFP-së dhe sigurimin e zhvillimit të vazhdueshëm profesional të mësuesve dhe trajnerëve të AFP-së në vendet e treta të Ballkanit Perëndimor që nuk janë të lidhura me Programin.

Tabela e Përmbajtjes

Kuadri operativ i Mekanizmit për Diagnostifikimin e Nevojave të Biznesit në Sektorin e Gjelbër D2.1	1
Informacioni i dorëzueshëm	2
Koordinatori i projektit.....	2
Historiku i versionit	3
Lista e autorëve	3
Përmbledhje e Projektit	4
Tabela e Përmbajtjes.....	5
Lista e shkurtesave	13
Përmbledhja ekzekutive.....	14

D2.1 Korniza Operative e Mekanizmit për Diagnostifikimin e Nevojave të Biznesit në Sektorin e Gjellbër

Funksioni

Mekanizmi është një mjet funksional afatgjatë që lehtëson diagnostikimin në kohë, të synuar dhe gjithëpërfshirës të nevojave dhe kërkesave të sektorit të gjellbër përsa i përket specializimeve, aftësive dhe njohurive. Ai synon të përforcojë lidhjen midis ofrimit të AFP-së në vendet e treta të përfshira që nuk janë të lidhura me Programin dhe sektorin e gjellbër të tregjeve të tyre të punës, për t'iu përshtatur më mirë nevojave në zhvillim të bizneseve të gjelbra dhe për të përmirësuar punësueshmërinë e studentëve të AFP-së.

Objektivat specifike

- ▷ Kryerja e një analize të plotë të situatës aktuale të sektorit të gjellbër në vendet e treta që nuk janë të lidhura me Programin e përfshirë në Projekt, duke vërtetuar cilësinë e gjetjeve përmes adoptimit të një qasjeje me shumë aktorë dhe përfshirjes së aktorëve të ndryshëm.
- ▷ Identifikimi i mospërputhjeve midis ofertës së AFP-së dhe nevojave të tregut të punës, në mënyrë që të zhvillohen burime shumë të zbatueshme që do të ndërtojnë në mënyrë thelbësore kapacitetin e stafit dhe instituteve të AFP-së për të adresuar këto mospërputhje.
- ▷ Zhvillimi dhe ruajtja e një platforme të qëndrueshme për diagnostikimin e nevojave të biznesit në sektorin e gjellbër të tregut të punës.
- ▷ Përditësimi vazhdimisht i platformës për të siguruar që ajo të mbetet e rëndësishme për nevojat e reja të sektorit të gjellbër.

Kërkesat

Organizimi

- ▷ Mekanizmi do të udhëhiqet nga Qendra për Inovacion Social (CSI) në bashkëpunim me të gjithë partnerët dhe veçanërisht partnerët e BB. Ai do të përfshijë një ekip ekspertësh të sektorit të gjelbër duke përfshirë përfaqësues nga tregu i punës (dhomat përkatëse, shoqatat profesionale), biznesi i gjelbër, AFP dhe autoritetet arsimore lokale/kombëtare/vendet partnere të BB-së.

Burimet e alokuara

- ▷ Mekanizmi do të kërkojë një buxhet të mjaftueshëm për të kryer analizat, konsultimet dhe aktivitetet e verifikimit. Ai gjithashtu do të kërkojë qasje në burimet dhe teknologjitë përkatëse të të dhënave, si dhe kohën dhe ekspertizën e stafit.

Operacioni i vazhdueshëm

- ▷ Mekanizmi do të funksionojë në mënyrë të vazhdueshme, me përditësime dhe rishikime të rregullta të funksioneve dhe aktiviteteve të tij. Ai gjithashtu do të kërkojë angazhim të vazhdueshëm me aktorët përkatës për të siguruar rëndësinë dhe efektivitetin e tij.

Procesi me 3 faza – Analiza, Konsultimi, Verifikimi

Faza 1 – Analiza

Mekanizmi do të kryejë një analizë të plotë të sektorit të gjelbër në vendet e treta të përfshira që nuk janë të lidhura me Programin. “Analiza e sektorit të gjelbër: Tendencat dhe nevojat në ndryshim” do të përfshijë kërkime në zyrë dhe në terren, me të paktën 20 përfaqësues të tregut të punës dhe 20 përfaqësues të AFP-së për çdo vend partner të BB-së. Objektivi i kësaj analize është mbledhja dhe vlerësimi i informacionit në lidhje me avancimin e teknologjisë, financave dhe rregulloreve në sektorin e BB. Fokusi kryesor është në kuptimin e ndikimit të ndryshimeve të ardhshme në tregun e punës, identifikimin e kërkesave të reja për aftësi dhe shqyrtimin e efekteve në profesionet ekzistuese. Analiza do të bëhet në baza vjetore për të identifikuar çdo përparim të ri dhe për të mbështetur përshtatjen e ofertave të AFP-së.

Hapat e Analizës së Kërkimit

- ▷ Identifikoni pyetjet e kërkimit për t'u përgjigjur përmes hulumtimit.
- ▷ Vendet partnere të Ballkanit Perëndimor (Shqipëria, Mali i Zi, Bosnje-Hercegovina) do të kryejnë analizën e listës së kërkimit me rreth 10 pyetje kërkimore që do të udhëheqin procesin e kërkimit. Këto udhëzime do të sigurohen nga CSI.
- ▷ Mblidhni të dhëna dhe informacione përkatëse nga burime të ndryshme, duke përfshirë raporte, punime akademike dhe publikime të tjera.
- ▷ Analizoni të dhënat dhe informacionin e mbledhur për të identifikuar tendencat dhe modelet që lidhen me nevojat e sektorit të gjelbër në tre vendet partnere.
- ▷ Hartoni një raport që përmbledh gjetjet e hulumtimit.
- ▷ Raporti duhet të jetë 10-20 faqe i gjatë, me informacion të qartë dhe konciz të paraqitur në mënyrë të mirëorganizuar.
- ▷ Rishikoni dhe modifikoni raportin sipas nevojës për t'u siguruar që ai përmbush standardet e dëshiruara të cilësisë.

Hapat e analizës së kërkimit në terren

- ▷ Identifikoni pyetjet kërkimore për t'u përgjigjur përmes hulumtimit në terren.
- ▷ Kontaktoni dhe zgjidhni përfaqësuesit e duhur të tregut të punës dhe AFP-së për të marrë pjesë në hulumtim me të paktën 20 përfaqësues të tregut të punës dhe 20 përfaqësues të AFP-së në secilin vend partner të Ballkanit Perëndimor (Shqipëri, Mal i Zi, Bosnje-Hercegovinë).
- ▷ Një instrument sondazhi në internet do të zhvillohet duke përfshirë pyetjet e kërkimit në terren për të mbledhur të dhëna nga pjesëmarrësit në kërkim.
- ▷ Kryeni hulumtimin në terren në secilin prej vendeve partnere të Ballkanit Perëndimor për të mbledhur të dhëna nga të paktën 20 përfaqësues të tregut të punës dhe 20 përfaqësues të AFP-së në secilin vend.
- ▷ Përdorni teknika të përshtatshme të analizës së të dhënave për të analizuar të dhënat e mbledhura dhe për të identifikuar modelet dhe tendencat që lidhen me sektorin e gjelbër në vendet partnere.
- ▷ Krahasoni të dhënat e mbledhura nga secili prej vendeve partnere për të identifikuar të përbashkëtat dhe dallimet në sektorin e gjelbër në të gjithë rajonin.
- ▷ Hartoni një raport që përmbledh gjetjet e hulumtimit në terren dhe konkluzionet e nxjerra nga analiza. Gjetjet e hulumtimit në zyrë dhe në terren do t'u prezantohen palëve të interesuara, përfshirë aktorët e tregut të punës, ofruesit e AFP-së, politikëbërësit dhe palët e tjera të interesuara për të kryer hapi i konsultimit.

Të dhënat e vëmendjes më të madhe të fazës së kërkimit

- ▷ Identifikimi i përparimeve teknologjike në sektorin e gjelbër në vendet e Ballkanit Perëndimor
- ▷ Shfrytëzimi i Financave të Gjelbërta ¹ në vendet e BB

¹ Financat e gjelbra i referohen produkteve dhe shërbimeve financiare që përdoren për të mbështetur aktivitetet ekonomike të qëndrueshme për mjedisin. Është një mënyrë financimi i projekteve që kontribuojnë në reduktimin e emetimeve të gazeve serrë, mbrojtjen e burimeve natyrore dhe zbutjen e ndryshimeve klimatike. Financat e gjelbra mund të marrin shumë forma, duke përfshirë huatë, obligacionet, sigurimet dhe fondet e investimeve. Mund të përdoret për të financuar një gamë të gjerë projektesh, të tilla si infrastruktura e energjisë së rinovueshme, ndërtesat me efikasitet energjetik, bujqësia e qëndrueshme dhe transporti i pastër. Qëllimi i financave të gjelbra është të inkurajojë kalimin në një ekonomi të qëndrueshme me karbon të ulët, duke ridrejtuar investimet drejt projekteve miqësore me mjedisin. Mund të ndihmojë gjithashtu në reduktimin e rreziqeve financiare që lidhen me ndryshimet klimatike duke promovuar praktika biznesi më të qëndrueshme dhe elastike. Many countries and organizations have developed policies and frameworks to promote green finance, such as the Parimet e obligacioneve të gjelbra dhe

- ▷ Politikat, iniciativat dhe rregulloret në Sektorin e Gjelbër të vendeve të BB
- ▷ Identifikimi i profesioneve kryesore dhe roleve të punës në Sektorin e Gjelbër në vendet e Ballkanit Perëndimor
- ▷ Trendet kryesore dhe aftësitë e kërkuara të punonjësve në Sektorin e Gjelbër
- ▷ Statusi aktual i institucioneve të AFP-së dhe niveli i trajnimit që ato ofrojnë
- ▷ Identifikimi i fushave që kanë nevojë për përmirësim në institucionet e AFP-së
- ▷ Roli dhe ndikimi i teknologjive në zhvillim në Sektorin e Gjelbër
- ▷ Identifikimi i Partneriteteve ndërmjet institucioneve të AFP-së dhe punëdhënësve
- ▷ Identifikimi i metodave të mësimdhënies dhe mjeteve teknologjike në përdorim.

Faza 2 – Konsultimi

Mekanizmi do të konsultohet me aktorë të ndryshëm në Ballkanin Perëndimor (Dhomat e Tregtisë, shoqatat profesionale, biznesi i gjelbër dhe përfaqësues të AFP-së) për të vërtetuar cilësinë e gjetjeve të tij dhe për të siguruar që rekomandimet e tij janë në përputhje me nevojat dhe kërkesat e sektorit të gjelbër. Në fazën e konsultimit, konkluzionet dhe gjetjet do të mblidhen nga secili prej seminareve të grupit të ekspertëve të mbajtur në vendet partnere të BB. Hapi tjetër është analizimi dhe sintetizimi i këtij informacioni për të krijuar një raport të përgjithshëm që përfshin gjetjet e kombinuara nga të gjitha seminarët. Ky raport do të ofrojë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të perspektivave të tregut të punës, biznesit të gjelbër, AFP-së dhe autoritetit arsimor në rajonin e Ballkanit Perëndimor. Raporti do të jetë një mjet i vlefshëm për politikëbërësit, palët e interesuara dhe organizatat e interesuara për zhvillimin ekonomik të rajonit dhe sektorët e arsimit.

Hapat e Konsultimit

- ▷ Angazhimi i përfaqësuesve nga tregjet e punës, bizneset e gjelbra, arsimit dhe trajnimi profesional dhe autoritetet arsimore në vendet partnere të BB.
- ▷ Organizoni seminare/fokus grupe ekspertësh në çdo vend partner të BB-së. CCIT do të udhëheqë dhe udhëzojë këto seminare të grupeve të ekspertëve.
- ▷ Ftoni përfaqësues nga tregjet e punës, bizneset e gjelbra, arsimit dhe arsimit profesional dhe autoritetet arsimore të marrin pjesë në secilin fokus grup.

rregullorja për zbulimin e financave të qëndrueshme. Qëllimi përfundimtar është krijimi i një sistemi financiar që mbështet rritjen e qëndrueshme ekonomike duke mbrojtur mjedisin.

- ▷ Diskutoni, rishikoni dhe vlerësoni me përfaqësuesit e ekspertëve rezultatet e analizës së kryer në fazën e parë.
- ▷ Siguroni një nivel maksimal të besueshmërisë duke mbledhur të dhëna nga përfaqësues të ndryshëm.
- ▷ Përfundimet e nxjerra nga këto seminare do të sigurojnë që ato të japin zgjidhje të mundshme për të adresuar nevojat që janë identifikuar në fazën e analizës.
- ▷ Pasi të përfundojnë të gjitha workshopet, partneri i CCIT do të përpilojë një raport të përgjithshëm me gjetjet e kombinuara nga të gjitha grupet e ekspertëve.

Faza 3 – Verifikimi

Mekanizmi do të verifikojë saktësinë dhe rëndësinë e rekomandimeve të tij duke i testuar ato në praktikë dhe duke vlerësuar ndikimin e tyre në sektorin e gjelbër dhe ofrimin e AFP-së. Mekanizmi do të prodhojë një raport që përfshin publikimin e rezultateve nga fazat e mëparshme dhe finalizimin e diagnozës së nevojave, si dhe rekomandimet. Raporti do të ofrojë një pasqyrë të përgjithshme të gjendjes aktuale të sektorit të gjelbër, duke përfshirë mundësitë e punësimit, nevojat dhe sfidat e ardhshme, si dhe identifikimin e boshllëqeve aktuale dhe të ardhshme të aftësive.

Hapat e verifikimit

- ▷ Mblidhni dhe përpiloni të dhënat e marra nga fazat e analizës dhe konsultimit të funksionimit të Mekanizmit.
- ▷ Verifikoni saktësinë dhe rëndësinë e rekomandimeve duke vlerësuar ndikimin e tyre në sektorin e gjelbër dhe ofrimin e AFP-së.
- ▷ Hartoni një raport që përfshin rezultatet e kombinuara të fazave të mëparshme dhe finalizimin e diagnozës së nevojave.
- ▷ Jepni një përshkrim të përgjithshëm të situatës aktuale të sektorit të gjelbër për sa i përket aktiviteteve të kryera, mundësive të punësimit, etj.
- ▷ Jepni një parashikim të detajuar të nevojave dhe sfidave të ardhshme në sektorin e gjelbër.
- ▷ Siguroni një identifikim të plotë të mospërputhjeve aktuale dhe të ardhshme të aftësive.
- ▷ Përfshirja e CSI me kontributin e partnerëve të BB-së dhe reagimet nga partnerët e BE-së për të qenë përgjegjës për diagnozën përfundimtare të nevojave
- ▷ Përdorni rezultatet për të ushqyer zhvillimin dhe zbatimin e ICBF-VET në partnerët e BB-VET.

Dorëzimi i raportit “Diagnostifikimi i nevojave të biznesit në sektorin e gjelbër”.

Dorëzimi i raportit "Diagnoza e nevojave të biznesit në sektorin e gjelbër" përfshin rezultatet e tre fazave të proceseve: analiza, konsultimi dhe verifikimi. Në fazën e analizës, do të kryhen kërkime në zyrë dhe në terren për të identifikuar nevojat e sektorit të gjelbër në vendet e Ballkanit Perëndimor, të cilat do të përdoren për të zhvilluar mjete për përditësimin e kurrikulave të AFP-së. Në fazën e konsultimit, do të organizohen punë grupesh të ekspertëve për të shqyrtuar dhe vlerësuar rezultatet e analizës, duke siguruar besueshmëri maksimale. Reagimet nga seminarët mund të kërkojnë rivlerësim të gjetjeve fillestare. Në fazën e verifikimit, saktësia dhe rëndësia e rekomandimeve do të testohet në praktikë dhe do të vlerësohet për ndikimin në sektorin e gjelbër dhe ofrimin e AFP-së. Do të përgatitet një raport, duke ofruar një përshkrim të përgjithshëm të situatës aktuale të sektorit të gjelbër, një parashikim të detajuar të nevojave dhe sfidave të ardhshme dhe një identifikim të plotë të mospërputhjeve aktuale dhe të ardhshme të aftësive. CSI, në bashkëpunim me të gjithë partnerët dhe aktorët e tregut të punës nga BB, do të udhëheqë zhvillimin e Mekanizmit dhe do të jetë përgjegjës për dhënien e raportit të diagnostikimit të nevojave. Rezultatet e raportit do të përdoren për të përshtatur ofrimin e AFP-së me nevojat e tregut të punës dhe për të zhvilluar ICBF-VET në partnerët WB-VET.

Lista e shkurtesave

Acronym	Description
VET	Arsimi dhe Formimi Profesional
WB	Ballkani Perëndimor
CSI	Qendra për Inovacione Sociale
CCIT	Dhoma e Tregtisë dhe Industrisë Tiranë
ICBF-VET	Korniza e Integruar e Ngritjes së Kapaciteteve për AFP-në

Përmbledhja ekzekutive

Mekanizmi i përgjithshëm do të ketë një ndikim të rëndësishëm në ofrimin e AFP-së dhe sektorin e gjelbër të tregut të punës të vendeve të Ballkanit Perëndimor. Duke ofruar një analizë të thellë të gjendjes aktuale dhe nevojave të ardhshme të sektorit të gjelbër, Mekanizmi do të përmirësojë lidhjen ndërmjet nxënësve të AFP-së dhe mundësive të punësimit brenda kësaj industrie. Kjo përfundimisht do të përmirësojë punësueshmërinë e nxënësve të AFP-së duke i pajisur ata me aftësitë dhe njohuritë e nevojshme për të pasur sukses në sektorin e gjelbër në vendet e Ballkanit Perëndimor që nuk janë të lidhur me projektin. Për më tepër, Mekanizmi do të mbështesë nevojat e reja të bizneseve të gjelbra duke identifikuar aftësitë e nevojshme për të përmbushur kërkesat në rritje të kësaj industrie. Kjo do të lehtësojë zhvillimin e programeve përkatëse të trajnimit dhe do të sigurojë që nxënësit e AFP-së të jenë të përgatitur në mënyrë adekuate për të përmbushur nevojat e sektorit të gjelbër në zhvillim. Në përgjithësi, Mekanizmi do të luajë një rol vendimtar në tejkalimin e hendekut ndërmjet ofrimit të AFP-së dhe sektorit të gjelbër, duke përfituar si nxënësit ashtu edhe bizneset.

Addressing skills mismatching in the green sector through Digital Upskilling of vET

Coordinator
CENTRO SUPERIOR DE FORMACION EUROPA-SUR SA
Spain

Albanian Center for Education Care and Training (ACT CENTER)
Albania

Centar za ekonomski, tehnoloski i okolinski razvoj - CETEOR Sarajevo
Bosnia and Herzegovina

ZELENI DOM-GREEN HOME UDRUZENJE
Montenegro

EUROTRAINING EDUCATIONAL ORGANIZATION
Greece

CESIE
Italy

CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY TIRANA
Albania

Chamber of Commerce and Industry of Banja Luka Region
Bosnia and Herzegovina

CSI CENTER FOR SOCIAL INNOVATION LTD
Cyprus

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Grant Agreement No 101092398